

Her insan doğuştan getirdiği kendisine özgü yetenekleri, potansiyeli farklı gizli güçleri vardır. İnsanlar yaşamları boyunca bunları ortaya koymak, kullanmak ve geliştirmek ister. Bize bütün bu olanakları sağlayacak olan mesleğimiz, yani işimizdir. Bir başka deyişle bizim doğuştan getirdiğimiz yeteneklerimizin, potansiyelimizin ve daha sonra öğrenme yoluyla kazandığımız bilgi ve becerilerin en iyi şekilde kullanılabilmesi bizim için en doğru olan meslek alanı, işin seçilmesiyle mümkün olabilecektir. Bu sayede birey kendini gerçekleştirebilecek benlik kavramı sağlıklı ve kuvvetli bir şekilde gelişecek, yaptığı işi, mesleğini severek yapacaktır. Yapmış olduğu meslekten sadece maddi bir kazanç değil ruh sağlığımız için çok önemli olan psikolojik doyum (kazanç) elde edilmiş olacaktır.

İnsanlara *“Elinizde yaşamınızı rahat bir şekilde sağlayacak bir para geçse yine çalışmak ister misiniz?”* sorusunu yöneltildiğinde % 85 EVET yanıtı alınmıştır.

MESLEKİ REHBERLİKTE ÖĞRENCİYİ TANIMA

Her zaman için en güzel meslek, bireyin özellik ve koşullarını en uygun olan onu en çok tatmin edecek olan meslektir. Kısaca bireye her yönden en uygun olan meslektir. Bunun için bireyin üç temel özelliği göz önüne alınmalıdır.

MESLEK SEÇİMİ İLGİ VE YETENEK

ÖĞRETMEN BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ

*“Sevdiğiniz bir işi meslek edinirseniz,
hayatta bir gün dahi olsa çalışmış olmazsınız.”
Konfıçyüs*

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

4 Çift Temel Kişilik Özelliği;

Dışadönük (D) – İçedönük (İ)
Duyumsama (Du) – Sezgiselik (S)
Düşünme (Dş) – Hissetme (H)
Yargılama (Y) – Algılama (A)

Dışa Dönükler: Dışarıya daha açıktırlar, konuşmak onlar için kolaydır. Diğer insanlarla çalışmayı ve oynamayı severler.

İçe Dönükler: Çekingendirler, az konuşurlar, kendi başlarına kaymaya ihtiyaç duyarlar.

Duyumsayanlar: Bu günde yaşarlar, gerçeklere güvenir ve pratik sorunlarla iyi başa çıkarlar; her şeyin belirli ve ölçülebilir olmasından hoşlanırlar.

Sezgisel Kişiler: Yaratıcıdırlar, geleceğe yönelirler, olanakları düşlerler ve her şeyi daha iyiye görmeye çalışırlar.

Düşünenler: Mantık ve nesnel irdeleme yoluyla karar verirler, yüreklerinden ziyade kafalarını kullanırlar.

Hissedenler: Diğer insanları daha çok önemserler ve onların ihtiyaçlarını karşılamayı severler, kafalarından ziyade yüreklerini dinlerler.

Yargılayıcılar: Düzenli olmayı severler, projeleri bitirmek için çalışmaya başlarlar.

Algılayıcılar: Esnek olmayı severler, sürekli bilgi topladıkları için değişikliğe de açıktırlar.

İLGİLER

Bir kimse kısıtlayıcı koşullar altında dahi o işi tekrar tekrar yapma isteği duyabilir. Kısaca herhangi bir zorlama altında olmadığı ya da kendisine bir ödül vaat edilmediği halde bir kimse kendiliğinden bazı faaliyetlere girişiyor ve bundan doyum sağlıyorsa bu kimsenin o tür faaliyetlere karşı ilgisi olduğu söylenebilir.

Bir kimsenin ilgi duyduğu bir faaliyet alanı genellikle onun yetenekli olduğu bir alandır. İnsan ancak yetenekli olduğu alanda başarılı çalışmalar yapabilir. Başarıyı etkileyen birçok faktör olabilir. Ancak yetenek bu faktörlerin en önemlisidir. Bir kimse yetenekli olduğu alanda çalışırsa başarılı olabilir. Böylece insanların yetenekli oldukları alanlara ilgi duyacaklarını söylemek yanlış olmaz. İlgi bir bakıma yetenekleri kullanmaktan ve gelişmekten duyulan zevktir.

“Hayatta bir gün bile çalışmadım, hepsi keyiften ibaretti.”
Edison

YETENEKLER

Yetenek: Öğrenme gücü belli bir eğitimden yararlanabilme gücüdür. Yetenek doğuştan getirilen özelliklerin eğitim ve çevre etkisi ile geliştirilmiş kısmını ifade eder. Yapılan işlerin karmaşıklık düzeyi arttıkça gerektirdiği yetenek düzeyi de artar.

Çalışma hayatında çeşitli yetenekleri farklı düzeylerde gerektiren pek çok meslekler vardır. Bir kimse bir mesleği ya da ona hazırlayan bir eğitim programı seçerken hangi yetenek türüne ne derece sahip olduğunu düşünmeli ve en çok sahip olduğu yeteneği kullanabileceği çalışma alanını araştırmalıdır. Bir kimsenin bir alandaki yeteneğini tanımmasının en kolay yolu o güne kadar o alanda yaptığı çalışmalarda elde ettiği başarıya bakmasıdır.

Yüksek öğretim kurumlarında verilen eğitim genellikle sözcük, sayı, şekil gibi sembollerle ifade edilen kavramların öğrenilmesini ve bu kavramlarla akıl yürütülmesini gerektirmektedir. Böyle bir eğitimde başarılı olmak için gerekli yetenek türüne “Akademik Yetenek” adı verilmektedir. Genel Akademik Yetenek; sözel yetenek, sayısal yetenek ve şekil-uzay ilişkileri yeteneği olmak üzere üç tür yeteneği içeren bir kavramdır. Yüksek öğretim programında başarılı olmak için bu üç yetenekte gereklidir. Ancak belli programlardaki başarılar bunlardan biri veya ikisi daha fazla önemli rol oynar.

a) **Sözel Yetenek:** Sözcüklerle ifade edilmiş kavramları öğrenebilme, sorunları algılayıp çözebilme ve düşünceleri doğru, açık bir biçimde anlatabilme gücünü ifade eder. Sözel yetenek sosyal bilimlerde (Tarih, Coğrafya, Felsefe, Edebiyat, Sosyoloji, Psikoloji, Hukuk, Dil Bilimi, Halkla İlişkiler, Basın-yayın gibi) alanlarda gereklidir.

b) **Sayısal Yetenek:** Sayılarla ifade edilen problemleri çözebilme, sayısal kavramları daha çabuk öğrenebilme ve sayılarla akıl yürütebilme gücünü gösterir. Bütün temel bilimlerde (Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik, Astronomi gibi) aynı zamanda Tıp, Veterinerlik gibi sağlık bilimleri ve mühendislik alanında başarı için gerekli bir yetenektir.

c) **Şekil-Uzay İlişkileri Yeteneği:** Şekiller arasındaki benzerlik ve farklılıkları şekillerdeki değişimin temelindeki ilkeyi algılayabilme, düzlem üzerinde çizilmiş bir cisim üç boyutlu görebilme gücünü ifade eder. Bu yetenek İnşaat, Makine, Harita Mühendisliği, Mimarlık, Diş Hekimliği, Ressamlık, Heykeltıraşlık gibi alanlarda başarı için gereklidir.